

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrtletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—.
Poštno-čkovni rač. 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESEČNO PRILOGO „NAŠ DOM“

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška c. 5.
Telefon 2113

Cena inseratom: cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četrt strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—,
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.20.

Pred občinskimi volitvami.

Na zborovanju v Sarajevu na bin-koštno nedeljo je ministrski predsednik dr. Srškič rekel: »Prve občinske volitve bodo v kratkem razpisane, najprej v dveh banovinah, kasneje pa v ostalih.« Z ozirom na te besede predsednika vlade je treba poudariti željo in potrebo, da se v Sloveniji čimprej razpišejo občinske volitve. Ta potreba ne sledi samo iz načela ljudske samouprave, ki ga je ministrski predsednik v omenjenem govoru poudaril, marveč zlasti iz posebnih razmer Slovenije, kar se tiče občinskega vprašanja. Naša ožja domovina stoji pred največjo spremembo, ki so jo kdaj doživele naše občine. Gre za temeljito preureditev občin v teritorialnem (ozemskem) oziru, za zložitev sedanjih malih občin v velike občine, za določitev mej, imen in sedežev občin.

To so velevažne zadeve, ki najgloblje posegajo v krajevne družbene razmere našega ljudstva. Naš list, ki je iz slovenskega ljudstva izšel, z njim živel, z njim se boril ter branil njegove pravice, se je v tem vprašanju odkrito izrazil ter jasno opredelil svoje stališče. Mi smo mnenja, da so naše občine zgodovinske tvorbe, ki jih brez najtehtnejših razlogov ni treba spreminjati. Niso te tvorbe bile našemu ljudstvu od zunaj vsiljene, vzrastle so iz naših lastnih družbenih in gospodarskih razmer. Politični nagibi so prevladovali tamkaj, kjer se je hotelo v nekdanji avstrijski državi umetno ohraniti spodnještajersko nemštvo, boljše rečeno nemškutarsvo. Iz tega nagiba je nastala na Slovenskem štajerskem izločitev malih mestnih in trških občin iz slovenskega kmetskega okolja. Tako so nastale na našem slovenskem ozemlju male mestne in trške občine, ki so bile od države ustvarjene za točišče nemškutarije.

Ali se hoče te nekdanje nemškutarske oaze (ozemlja) v slovenskem narodnem telesu ohraniti? Za ozemski obseg, odnosno za prebivalstvo količino se proglašajo načelo 3000 prebivalcev za eno občino. Zakaj naj to velja samo za kmetske občine, ne pa tudi za male mestne in trške občine? Ako zakon določa število 3000, zakaj mu podrežati ozemsko razdaljene kmetske občine, ne pa malomestnih in trških? Omembe je vredno, da v tem vprašanju »Domovina« in »Kmeti list« varujeta značilen molk. Pišeta o bogzna kakšnih rečeh, o zadevah pa, ki se neposredno tičejo našega ljudstva ter najgloblje posegajo v njegove življenjske razmere, govorita manj kot o možu na luni.

Ko gre za preureditev občinskih mej in zložitev občin, gre za velepomembne zadeve. Ako se ta preureditev izvrši abstraktno (brez ozira na dejanske potrebe) po vnaprej postavljenem načelu, bi mogla povzročiti veliko zmedo ter imeti usodne posledice. Iz vrst našega ljudstva se je v vprašanju občinskega ozemskega obsega poudarjalo načelo: Občinske meje naj se krijejo z župnijskimi. Ako res klenka smrtni zvonček malim občinam, naj se oživotvorijo vsaj občine, ki ne mešajo župnijskih mej. Vsaj glede na ozemsko organizacijo župnij se ne more reči, da nam jo je vsilil tujec v nekdanji državi. Če pa so župnijske meje naravno vzrastle kot plod dolgotrajnega versko-družbenega razvoja ter je njihova sprememba —

vsaj v bistvenih črtah — izključena, zakaj jih proglašati kot nesposobne za občinsko razmejitev?

Za velevažno zadevo našega ljudstva gre. Pripravlja se sprememba, ki bo začela ljudstvo bolj občutno kakor druge politične spremembe. Ljudje se bodo morali ločiti od tega, čemur so bili privajeni že celo vrsto rodov. Razdalje do sedežev občinskih uprav se bo povečalo. Nastali bodo novi veliki stroški, ker se predvidevajo občinski domovi, občinski tajniki in drugi občinski nameščenci. V vseh teh važnih zadevah je odgovornost poedincev pretežka, potrebno je sodelovanje in soodgovornost ljudstva. Zato pa je utemeljena želja in zahteva, da se v naši banovini čimprej razpišejo občinske volitve.

★

IZ RAZNIH DRŽAV

Fakt (pogodba) štirih velesil: Anglije, Francije, Italije ter Nemčije je bil 7. junija v Rimu podpisan. V veljavo stopi pogodba, kakor hitro bo sprejeta ob parlamentov omenjenih velesil. Besedilo pakta štirih velesil določa medsebojno sodelovanje v okviru Društva narodov za ohranitev miru, ki je po tej pogodbi v Evropi zasiguran za 10 let, kar posebno pozdravlja Mala antanta.

Napad na bivšega grškega ministrskega predsednika. V noči od 6. na 7. junija je bil izvršen napad na biv-

šega grškega ministrskega predsednika Venizelosa in na njegovo soprogo 5 km pred prestolico Grčije Atenami. Na Venizelosov avto je bilo oddanih 50 strel. Po prvih strelah sta se vrgla predsednik in njegova žena na tla avtomobila in le na ta način sta ušla smrti. Soproga je kljub temu dobila štiri rane, Venizelos sam je bil le neznatno opraskan od razbitega stekla, policijski uradnik kot spremljevalec, ki je sedel poleg šoferja, je bil zadet smrtno, šoferja so zadel tri krogle v roko, a je kljub temu nadaljeval pot z največjo brzino do bolnice. Napadalci so bili v avtomobilu, bilo jih je 6 do 7, in so po napadu izginili. Venizelosov avto je bil 40 krat zadet, pneumatike vse preluknjane.

Španska vlada ministrskega predsednika Azane je podala ostavko, ker je predsednik vlade hotel premenjati nekatera ministrska mesta, kar pa ni bilo po volji predsedniku republike Zamori, ki se že posvetuje z voditelji socialističnih skupin, da bi prišlo do vlade, ki bi imela zastopnike iz vseh večjih političnih struj.

Opozorilo inserentom in dopisnikom!

Današnja številka smo morali zaključiti že v ponedeljek. Tudi prihodnja številka bo zaradi praznikov zaključena že v ponedeljek dopoldne ob 10. zato prosimo pravočasno dopošljite, kar želite imeti v listu.

Uredništvo in uprava Slov. gospodarja.

Bivši grški ministrski predsednik Venizelos s svojo ženo, na katera je bil izvršen 6. junija v bližini Aten revolverski atentat.